

Prædiken til 21. søndag efter trinitatis

Luk. 13, 1-9

Tilværelsen vrimler med begivenheder, hvor mennesker kommer til skade eller dør uden grund. Ulykker, trafikuheld, hjerteslag, modbydelige sygdomme.

I sådanne situationer har vi svært ved ikke at prøve at give det mening. Der må alligevel være en grund og en større sammenhæng. Mennesket kan simpelthen ikke lade være med at digte en mening ind i selv isolerede, grundløse og uafhængige hændelser.

Vi kender det fra den evindelige og groteske trang til konspirationsteorier, som prøver at skabe en mening ud af det tilsyneladende tilfældige. Med fantasiens hjælp kan alt associeres, og det menneskelige sind kan trække tråde, som edderkopper deres spind. Og der findes både religiøse og samfundsmæssige konspirationsteorier, hvor enten Gud eller anonyme samfundskræfter styrer det bagvedliggende. Det vrimler med den slags.

Langt sværere har mennesket ved at stoppe op og indrømme ikke-sammenhængen, det hændelige, meningsløsheden. At noget sker og med en brutalitet og brathed, som vi ikke forstår. For er det ikke at resignere, lade stå til og opgive troen?

I dagens tekst hører vi om flere tilfælde på det meningsløse. Et tårn styrter sammen og

dræber 18 mennesker. Her er der tale om den næsten rene vilkårlighed, et uheld – tilsyneladende. Det sker og vil ske, og det kan menneskene aldrig gardere sig imod. Og så alligevel. For selv når bygninger styrter sammen i vores tid, er medierne straks ude med at undersøge, om entreprenørerne måske i jagten på profit havde ladet det gå ud over sikkerheden i byggeriet. Var der fuset med bygningskonstruktionen? For meget sand og for lidt cement i betonen? Et jordskælv har meget forskellige antal ofre, alt efter hvor solidt husene er bygget. Så de 18 døde og beboerne i Siloa var måske alligevel lidt medskyldige.

Vi hører også om den romerske statholder Pilatus, der myrder nogle galilæere, og tilsyneladende lader deres blod sammenblende med offerdyrenes. Det har været en groft krænkende ugerning.

Her kan vi direkte udstille en skurk: Pilatus. Han er ond. Han myrder mennesker, som blot ønsker at ofre i templet. Der behøves ingen konspirationsteori, for overlægget og hensigten er allerede tydelig. Det forsonende ved den direkte ondskab er, at vi så tydeligt kan placere den og titulere den og opstille den som skræmmebillede for fremtidige

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 238. 115. årgang
November 2014
ISSN 0901-2214

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

generationer.

Endelig får vi billedet om figentræet i vingården. Det er mere dynamisk. Træet giver ingen frugt, så derfor vil ejeren hugge det om. Men gartneren beder for det: måske kan det give frugt på fjerde år trods tre gølge år. Her tilskrives det gølge og frugtløse en mening og et håb ved at det – måske – en dag kan blomstre og give næring til andre. ”Det onde”, frugtesløsheden, søges her forsonet med tiden og med håbet om, at fremtiden må lindre nutidens fravær.

Alle tre ret uens eksempler handler om at give mening.

Menneskene er hurtige til at komme med meningen og dermed dels udpege skyldige for ulykken, dels give ulykken en hensigt.

Jesus siger det helt anderledes og provokerende.

Han prøver ikke at give mening, men taler om tro. ”Hvis I ikke omvender jer, skal I alle omkomme”. Det virker umiddelbart absurd, at ulykkerne vil vælte ind over os, tårne falde og marker gøldes, hvis vi ikke bliver troende.

Hvordan kan et menneske ved sine fulde fem sige, at hvis I ikke omvender jer, skal I dø? Og uden på nogen måde at virke truende eller postulerende og signalere vold eller terror overfor andre.

Det er, fordi fra Kristus’ perspektiv, for den kristne, er liv ikke bare biologisk opretholdelse og død ikke bare ophør af hjerte- og hjernefunktion. Menneskeliv er mere end dyreliv. Menneskeliv er mere end, hvad læger kan sige om det. Menneskeliv er at leve som en skabning, som et unikt væsen, en særling. Troen er et værn imod døden, ikke

som et skjold der afværger pile og sværdhug, men ved åndeligt at besejre omklamringen af eksistensen, som vi mennesker altid tyr til for at udstyre vores univers med forståelse og mening.

Der tales så meget om, at arter uddør. Det har arter altid gjort, og der er kun få procent af, hvad der tidligere har været i jordklodens historie. Hvis ikke en art har enten en økologisk eller æstetisk betydning, er det lidt kunstigt at begræde arters forsvinden. Nu kan man som regel aldrig forlods vide, om arter spiller en værdifuld rolle i økologisk sammenhæng, så det er nok bedst at være yderst påpasselig overfor en forringet artsdiversitet.

Alligevel er det værd – principielt, kristeligt – at fastholde, at Gud ikke skabte arter, men skabte levende skabninger, eksemplarer, han- og hunkønsvæsener der kunne parre sig og få afkom. Og i den forstand, indirekte, skabtes også arter, men det var ikke meningen. Meningen er de unikke skabninger.

Og om menneskene, den ypperste af skabningerne, gælder det, at dets liv er mere end fordøjelse og formering. Derfor har det behov for omvendelse, tro, og uden troen dør det for Herren.

Det er Jesu budskab til os i dag.

Døden kender vi, ulykken kender vi, at tårne falder, kender vi, men at møde døden og ulykken med tro kan vi kun med Jesus Kristus.

Syndens fristelse i vores verden består i at omgå døden og ondskaben med forklaringer. Dér lærer Jesus os, at uanset om en ond tyrann som Pilatus står bag, eller døden kommer mere tilfældigt, skal vi se livet og døden

som det konkrete. Livet er givet os i gave, og fratages os på et tidspunkt. Kun ved på den måde at se konkret på livet, kan vi leve det, når vi har det, og kere os om det, vi har fået, og ikke forjage det i refleksion og forklaringer og dømmesyg.

”Hvis I ikke omvender jer, skal I alle omkomme”.

Amen

Henrik Gade Jensen

Gloslunde-Dannemare-Græshave-Tillitze sogne

Salmer:

739, 516, 367, 510, 11